

**Андрєєва А.В. , магістрант, Яременко С.С., к.е.н., доц.
Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро, Україна**

ІННОВАЦІЙНІ НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

На сучасному етапі ринок будь-якого товару стрімко змінюється та адаптується до вимог споживачів, що свідчить про високу конкурентну боротьбу за споживача. Конкуренція на ринку змушує суб'єктів ринку постійно змагатися зі своїми конкурентами й випереджати їх, щоб утримувати конкурентоспроможність, адже конкурентоспроможність є однією із важливих характеристик ринкових відносин між суб'єктами ринку, що характеризує здатність підприємств пристосуватися до нових тенденцій та набувати лідерства у своїй сфері виробництва.

Питання конкурентоспроможності підприємств та основні показники і фактори, що впливають на визначення, формування і підвищення конкурентоспроможності підприємства досліджувало багато вчених, а саме Фатхутдінов Р.А. [3], Четиркіна Н.Ю. [1], Тарадіна М.В. та Залозна Д.В. [2], Галелюк М.М. [4], Портер М. [5], Другов О.О. [6] і багато інших.

Погоджуємося з вченими, що додаткові конкурентні переваги підприємствам та їх товарам можуть забезпечити бренд та відмінна репутація, адже саме завдяки цим двом конкурентним перевагам, продукція підприємств є впізнаваною і затребуваною на ринках, тим самим збільшуючи попит на продукцію та забезпечуючи стабільний прибуток підприємствам.

Таким чином, на думку М.М. Галелюк [4], весь набір факторів конкурентоспроможності підприємства можна поділити на зовнішні та внутрішні. До зовнішніх факторів конкурентоспроможності можна віднести наступні з них: умови інвестування в галузі, регіоні, країні; тенденції технічного розвитку; рівень конкуренції на ринках; ресурсозабезпеченість і т.д. А до внутрішніх факторів конкурентоспроможності відносять: впровадження у виробництво нової техніки, прогресивних технологій, дієвих економічних стимулів; підвищення кваліфікаційного рівня працівників; формування системи конкурентних відносин у діяльності персоналу та ін.

На думку М. Портера [5], підвищення конкурентоспроможності підприємства необхідно розглядати як довгостроковий послідовний процес пошуку й реалізації управлінських рішень у всіх сферах його діяльності,

здійснюваний планомірно, відповідно до обраної стратегії довгострокового розвитку.

Інноваційними напрямками підвищення конкурентоспроможності, які необхідно впроваджувати на підприємствах, можуть бути такі:

- зручний сервіс для споживача (наприклад, орієнтована і швидка логістика доставки товару до споживача);
- зв'язок зі споживачем (наприклад, відгуки споживача; пропозиції для споживача через соціальні мережі, електронну пошту та по телефону);
- заохочення інтересу споживача до продукції конкретного підприємства через акції, систему знижок, сертифікати, персональні подарунки до дня народження та ін;
- створення зручної та надійної упаковки, яка може привернути увагу та здатна зберігати властивості продукції;
- постійне вдосконалення продукції, що підвищує його привабливість, надійність, економічність та ін;
- використання досвіду конкурентів;
- використання реклами та ін.

Основою успіху підприємства в конкуренції є його ресурси, компетенції та готовність до постійного і неперервного інноваційного процесу, який базується на використанні існуючих і генерації нових знань. Знання стають основним активом компанії в конкурентній боротьбі, оскільки інші джерела конкурентних переваг (технології, високопродуктивне обладнання, система обслуговування споживачів тощо) можуть бути скопійовані чи перевершені конкурентами. Тому саме знання створюють стійку конкурентну перевагу. Наразі в Україні рушійною силою бізнесу переважно є отримання високого рівня прибутку. Тоді як у високорозвинених країнах метою діяльності фірм та корпорацій є задоволення потреб суспільства. Основою конкурентоспроможності є інвестиції в людей та інновації. Підвищенню конкурентоспроможності сприяє підвищення інвестиційної привабливості територій, зростання кваліфікації працівників, висока мотивація до інноваційної діяльності і творчості, розвиток креативних індустрій у містах.

Підсумовуючи, варто зазначити, що підприємствам необхідно ретельно та у стислі терміни аналізувати усі чинники змін на ринку. Ринок потребує нових ідей підходу до споживача. А для цього потрібно інвестувати в людський капітал, який буде незмінним активом підприємства.

На сьогоднішній день, в Україні інвестування в людський капітал є слабкою ланкою, яка спровокувала дефіцит професійних кадрів. Тому, якщо підприємство насправді прагне бути конкурентоспроможним, то воно повинно

приділяти увагу новим тенденціям розробки й просування товарів або послуг, розвивати підхід до споживача та інвестування в людський капітал.

Отже, інноваційними шляхами підвищення конкурентоспроможності підприємств мають стати такі їх напрями розвитку:

- системний аналіз діяльності конкурентів та розробка плану розвитку конкурентоспроможності підприємства;
- системна та швидка адаптація підприємства до нових тенденцій та потреб споживача, що дозволить підприємству займати стабільні місця на ринку товарів та послуг і забезпечувати постійний попит споживача на свою продукцію;
- постійне технологічне та інноваційне оновлення матеріальних активів підприємства.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Четыркина Н.Ю. Управление конкурентоспособностью организаций сферы услуг. - 2018. - 128 с.
2. Тарадина М.В., Залозная Д.В. Управление конкурентоспособностью предприятия: учебное пособие Южный федеральный университет; Ростов-на-Дону : Издательство Южного федерального университета, 2014. - 210 с.
3. Фатхутдинов Р.А. Управление конкурентоспособностью организации / Р.А. Фатхутдинов. – Москва: Эксмо. - 2015. - 544 с.
4. Галелюк М.М. Система управління конкурентоспроможністю машинобудування підприємства / М.М. Галелюк // Вісник економічної науки України. - 2008. - № 2 - С. 20-21.
5. Портер М. Международная конкуренция; пер. с англ.; под ред. В.Д. Щетинина. - М.: Международные отношения, 1993. - 896 с.
6. Другов О.О. Інвестиційне забезпечення інтелектуалізації економіки України: монографія / О.О. Другов; Університет банківської справи Національного банку України; Інститут регіональних досліджень НАН України. - К.: УБС НБУ, 2010. - 284 с.